

האם היטל סלילת רחובות והיטל שמירה הם בגדר "מס המגיע על מקרקעי סרבן" כמשמעותם בפקודת המיסים (גביה)?

רע"א 3612/17 עיריית נתניה נ' בנק המזרחי טפחות

לאחרונה ניתנה החלטה בבית המשפט העליון בשאלה האם היטל סלילת רחובות והיטל שמירה שהוטלו מכוח חוקי העזר העירוניים של עיריית נתניה הם בגדר "מס המגיע על מקרקעי סרבן", כמובנו בפקודת המיסים (גביה) ולכן, בהתאם להוראת סעיף 11א(1) לפקודה, החוב בגינם מובטח בשעבוד על המקרקעין גם מבלי שנרשם. השופט פוגלמן בחן את הוראות החוק בחינה דו שלבית: 1. האם היטל סלילה והיטל שמירה הם "מס" כהגדרתו בפקודת המיסים. 2. אם כן, האם יש לראות בשני ההיטלים "מס המגיע על מקרקעי הסרבן" בהתאם לסעיף 11א(1) לפקודה. השופט קבע כי היטלי הסלילה והשמירה הם "תשלומי חובה המגיעים לרשות המקומית על פי דין" ולכן יש לראות בהם מס כמשמעותו בפקודת המיסים (גביה).

נקבע כי להיטל הסלילה זיקה הדוקה למקרקעין, בין היתר, בשל תכליתו וההנאה שמפיק הנכס מבניית התשתית ולפיכך יש לראות בהיטל הסלילה "מס המגיע על מקרקעי הסרבן", כלשון סעיף 11א(1).

לעומת זאת, נקבע כי להיטל השמירה אין זיקה הדוקה למקרקעין, ולפיכך אין לראות בו "מס המגיע על מקרקעי הסרבן" כמשמעותו בסעיף 11א(1) לפקודת המיסים.

משכך רק החוב שנצבר בגין היטל הסלילה יוצר על הנכס שעבוד שאינו מצריך רישום.

האם שיהוי של 20 שנה בגביית חוב פסוק יביא למניעת גביה פסיבית של החוב עת"מ 20-09-4174 טופ

עת"מ 19-01-66970 מוסך יצחק אסייג בע"מ ו-17 אח' נ' עיריית ירושלים

בתחילת שנות ה-90 הכריזה מועצת עיריית ירושלים על סלילת רחוב שבקרבנו רכשו העותרים נכסים מסחריים. בהתאם, נשלחו לעותרים חיובים בעבור היטל סלילת כביש ומדרכות. כל העותרים לא שילמו את החיובים לעירייה (להלן – החוב). חלק מהעותרים הגישו הליך משפטי לפני כעשרים שנה לגבי החוב – וההליך נדחה, כך שהחוב שלהם הפך לחלוט. חלק מהעותרים לא היו צד להליך משפטי. העירייה, משך כ-20 שנה, לא עשתה דבר לגביית החוב מהעותרים. בשנת 2017 פנו העותרים לעירייה לצורך קבלת אישור על העדר חובות לטאבו. או אז, העירייה סירבה להעניק אישורים כאמור לעותרים בלא שישולם חובם לה, ומכאן העתירה, במסגרתה ביקשו העותרים שבית המשפט יקבע שלאור השיהוי בגביית החוב, מנועה העירייה מלבצע כנגדם גביה פאסיבית. במהלך הדיון הסכימה העירייה לתת אישור לטאבו לקבוצת העותרים לגביהם לא היה פסק דין חלוט, אך התנגדה לתת אישור כאמור לקבוצה השנייה, אשר היה נגדם פסק דין חלוט ביחס לחוב.

נקבע שבנסיבות בהן העותרים בקבוצות 1 ו-2 חבו בחוב לגביהם ניתן פסק דין חלוט, שלא שולם על ידם לאורך כ-20 שנה, "עובדה זו נושאת עמה משמעות מהותית... הדבר עשוי להקרין הן על חובת תום הלב המוטלת על העותרים, והן על עוצמתו של אינטרס הציפייה וההסתמכות לו הם טוענים", ולפיכך ניתן לגבות מהם את החוב בגבייה פאסיבית.

עם זאת, לאור מחדל הרשות, "שחדלה במשך כ-20 שנים מלנקוט באמצעי גבייה כלשהם... וזאת אף לאחר שניתן פסק דין חלוט... נקבע שהחוב ישולם עם הפרשי הצמדה בלבד, וללא ריביות, אף לא בהתאם לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961.